

Στην Ελλάδα τότε και τώρα

Του Κώστα Ιορδανίδη

Την επομένη του τορπιλισμού του καταδρομικού ΕΛΛΗ, στις 15 Αυγούστου 1940, ο Ιωάννης Μεταξάς κάλεσε σε έκτακτη σύσκεψη τους κατά τόπους νομάρχες του. «Κύριοι, δεχθήκαμε επίθεση από την Ιταλία. Δεν θα ανακωνώσουμε το όνομα της χώρας. Θα προπαρασκευασθούμε και εν ανάγκη θα πολεμήσουμε». Αυτά κατά την προσωπική μαρτυρία του νεότερου σε ηλικία νομάρχη, εκείνη την περίοδο.

Αντί κραυγών, διαμαρτυριών και αναθεμάτων κατά της φασιστικής Ιταλίας του Μπενίτο Μουσολίνι, η σιωπή και η αμετάκλητη απόφαση στρατιωτικής προπαρασκευής. Η

επιτομή της διαχείρισεως θεμάτων εξωτερικής πολιτικής από έναν ηγέτη της Δεξιάς. Απόρροια ενδεχομένως της φαναριώτικης πολιτικής συνέσεως, μεθοδικής προσπάθειας για άλωση εκ των έσω της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αντί της διαλύσεώς της. Ο αυθορμητισμός, η αλόγιστη σπουδή, η διακινδύνευση εν γένει ήταν χαρακτηριστικά της αντιπάλου παρατάξεως - των Φιλελευθέρων και του ηγέτη της Ελευθερίου Βενιζέλου.

Και προπαρασκευάστηκε, σε λίγους μήνες, η Ελλάς και έφθασε η μεγάλη στιγμή, τις πρώτες πρωινές ώρες της 28ης Οκτωβρίου του 1940. Επιφανείς διανοούμενοι προ-

σπάθησαν να ερμηνεύσουν την άρνηση του Μεταξά να υποκύψει στο τελεσίγραφο του πρέσβη της Ιταλίας. Αντί των ψυχολογικών και άλλων ερμηνειών, θα αρκεσθούμε στην ανθρωποκεντρική εκδοχή του Γ.Α. Βλάχου σε άρθρο του στην

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Κ»: «Η Ιταλική αυτοκρατορία εξύπνησε αιφνιδιαστικώς έναν άνθρωπο και του εξήτησε εντός τριών ωρών την Ελλάδα, και ο άνθρωπος αυτός είπεν Οχι... Αμέσως άνευ συζητήσεως, άνευ ενδοιασμού».

Η ιστορική απόφαση του Μεταξά ανείρεσε σε μία στιγ-

μή έναν οικτρό δικασμό είκοσι πέντε και πλέον ετών, που συγκλόνισε την αστική τάξη της χώρας, με φρικτές συνέπειες και μόνον χάρη στην αποκατασταθείσα ενότητα, την εποχή εκείνη, κατέστη δυνατή η αντιμετώπιση της κομμουνι-

στικής ανταρσίας, λίγα χρόνια αργότερα.

Δεν θα αποδώσουμε, ωστόσο, τον πατριωτισμό ως αποκλειστική ιδιότητα στην Δεξιά και μόνον. Αναχωρητής από την ενεργό πολιτική, επιφανέστατος παράγων της Αριστεράς, από τους βασικότερους

συντελεστές των γεγονότων του Πολυτεχνείου, αδυνατούσε να κατανοήσει την έλλειψη πατριωτικού λόγου κατά την παρούσα συγκυρία, στον χώρο της Αριστεράς.

«Στο Πολυτεχνείο είχαμε μαζευτεί κάθε καρδιάς καρδί. Την ύστατη όμως στιγμή, λίγο πριν από την εισβολή του τανκ, δύο σύμβολα συνένωσαν αυθόρμητα το ετερόκλητο εκείνο πλήθος. Η ελληνική σημαία και ο εθνικός ύμνος». Παρεμπιπτόντως ήταν τα σύμβολα που κατά κόρον είχε χρησιμοποιήσει η δικτατορία των Συνταγματαρχών. Αυτά προ ολίγων ημερών, σε φιλική συζήτηση.

Την τελευταία τριετία, η

χώρα βρέθηκε αντιμέτωπη με μία κρίση σοβαρότατη, αλλά ήσσονος σημασίας εν σχέσει με εκείνη του 1940. Αντί πατριωτικής αναφοράς, ωστόσο, που θα ένωνε τους πολίτες σε μία κοινή προσπάθεια, προεβλήθη λόγος εξόχως διχαστικός, οικονομίστικος και τεχνοκρατικός. Η Αριστερά προσήγγισε το πρόβλημα με όρους ταξικής διαπάλης, η Δεξιά και το σοσιαλιστικό Κέντρο αφού πέρασαν από φάση μίσους και σπαραγμού συνεκολλήθησαν τυπικά. Επί της ουσίας, η χώρα διέρχεται προεμφυλιακή περίοδο. Δεν είναι κατά συνέπεια προς απορία ότι οδηγούμεθα εις κατάπτωση, αντί σε ένα νέο Αλβανικό Έπος.

Η ΑΥΓΗ

Η χώρα στη «φωλιά του κούκου»

Μουλόπουλος Βασίλης

Η κυβερνητική κρίση είναι αναμφισβήτητη και δεν υπάρχουν πολιτικά περιθώρια για να λυθεί με επανάληψη του «μοντέλου Παπαδήμου» από την παρούσα Βουλή με άλλον πρωθυπουργό.

Δεκατέσσερις μόλις μήνες μετά τη «νωπή εντολή» στον κ. Σαμαρά και τρία «success story», είναι πλέον φανερό ότι η κυβέρνηση της Ν.Δ. και της βενιζελικής τσόντας της δεν μπορεί να κυβερνήσει. Απλώς επιζεί μέρα με τη μέρα και πλέον από σκάνδαλο σε σκάνδαλο.

Ίσως ο πρωθυπουργός σε κανένα μήνα προχωρήσει σε κάποιον ανασχηματισμό, βάλει στην κυβέρνηση ένα-δύο νέα ονόματα για να κατευνάσει το κλίμα αμφισβήτησής του (τα μαχαίρια βγήκαν πάλι στη Ν.Δ.), αλλά δεν πρόκειται να αλλάξει το κλίμα. Ομελέτα χωρίς αβγά δεν γίνεται. Και τα αυγά που έχει στη διάθεσή του ο κ. Σαμαράς είναι σχεδόν όλα κλούβια.

Αν όμως η Δεξιά δεν μπορεί να φτιάξει ομελέτα, το ΠΑΣΟΚ το μόνο που έχει να προσφέρει είναι στραπατσάδα χωρίς (καν κλούβια) αυγά. Προσπαθεί να κρυφτεί σε διάφορες κινήσεις ορφανών του εκσυγχρονισμού (με συνθέσεις Γ' Εθνικής Κατηγορίας), μπας και καταφέρει να κατέβει στις επόμενες εκλογές χωρίς την κομματική ταμπέλα και διασωθεί.

Απέλπιδες προσπάθειες, απελπισμένων μετασοσιαλιστών χωρίς ιδανικά, χωρίς πρόταση, χωρίς ιδεολογική ταυτότητα. Ή μάλλον με ταυτότητα a la carte, ανάλογα με τη συγκυρία. Ένα γραφείο rent-a-government. Ένα γραφείο παροχής υπηρεσιών στα συμφέροντα και τις δουλειές των ισχυρών κέντρων εξουσίας.

Το μεταπολιτευτικό πολιτικό σύστημα καταρρέει. Ο θίασος της συγκυβέρνησης βρίσκεται υπό διάλυση. Οι παραστάσεις που δίνουν οι ηθοποιοί του (όπως η προγραμματική συμφωνία Σαμαρά - Βενιζέλου και οι κόκκινες γραμμές απέναντι στην τρόικα) θυμίζουν σκηνές από τη «Φωλιά του κούκου». Τα συμπτώματα πολιτικής σχιζοφρένειας κυριαρχούν. Αλήθεια,

αν σας πουν όχι, τι θα κάνετε; Θα φύγετε από το ευρώ; Και γίνονται θανάσιμα επικίνδυνα για τη χώρα. Κάθε διαιώνιση αυτής της κατάστασης θα διέλυε εντελώς τις αδύναμες κοινωνικές δομές και τις πενιχρές παραγωγικές υποδομές. Θα έκανε την καταστροφή μη αναστρέψιμη.

Αλλά Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ αυτό είναι, δεν μπορείς να περιμένεις κάτι άλλο από αυτά τα κόμματα. Ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος.

Και γι' αυτό πιστεύω ότι το μπαλάκι της σωτηρίας της χώρας από την βιβλική καταστροφή βρίσκεται στα χέρια της Αριστεράς: «Από τα αριστερά της σοσιαλδημοκρατίας ως την Αριστερά της Αριστεράς». Της ρεφορμιστικής, της επαναστατικής, της θεσμικής, της κινηματικής και λοιπών άλλων καταλήξεων. Αλλά κυρίως βρίσκεται στα χέρια του ΣΥΡΙΖΑ.

Μπορεί ο ΣΥΡΙΖΑ να αναγκάσθηκε να ωριμάσει βίαια, μπορεί να χρειάζεται έναν εύλογο χρόνο για να αποκτήσει κοινό βηματισμό και λειτουργίες. Μπορεί να χρειάζομαστε λίγο ακόμη χρόνο για να γνωριστούμε, αλλά στην πολιτική ο χρόνος που έχεις στη διάθεσή σου είναι περιορισμένος • αν τον ξεπεράσεις, αντί να ωριμάσεις, σαπίζεις και αποσυντίθεται.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

40 κρίσιμες μέρες για την κυβέρνηση

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗ

Σε νέα φάση αβεβαιότητας, αντίστοιχη του φθινοπώρου του 2011 όπου κατάληξη της εμπλοκής στις διαπραγματεύσεις ήταν η υπογραφή του δεύτερου Μνημονίου, εισέρχονται η ελληνική οικονομία και οι σχέσεις κυβέρνησης - τρόικας. Οι διαβεβαιώσεις Σαμαρά περί «απογείωσης της οικονομίας τον Σεπτέμβριο», οι ελπίδες ότι μετά τις γερμανικές εκλογές Βερολίνο και Βρυξέλλες θα άλλαζαν στάση έναντι της Αθήνας, τα μεγάλα λόγια περί success story αλλά και η σιγουριά της ελληνικής κυβέρνησης ότι το πρωτογενές πλεόνασμα θα ήταν ικανή συνθήκη για να ξεκινήσει η συζήτηση περί χαλάρωσης του ελληνικού προγράμματος, διαψεύστηκαν, αποτελούν ήδη παρελθόν και η κυβέρνηση αναζήτησε νέα διαπραγματευτική γραμμή.

Η νέα γραμμή έχει βασικά σημεία το «όχι νέα μέτρα, μόνο διαρθρωτικές αλλαγές» και «πολιτική διαπραγμάτευση για χαλάρωση του προγράμματος στη βάση της αναγνώρισης των μέχρι τώρα προσπαθειών, αναπτυξιακή πολιτική και αναδιάρθρωση χρέους». Υποστηρίζεται στο κορυφαίο επίπεδο από Α. Σαμαρά και Ευ. Βενιζέλο και επιχειρείται να ενισχυθεί με την υπογραφή της προγραμματικής συμφωνίας, με τη σημείωση-μήνυμα προς το εσωτερικό αλλά και το εξωτερικό ότι θα αποτελέσει το διαπραγματευτικό πλαίσιο με την τρόικα.

Το μήνυμα αυτό, σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, μεταβίβασε και ο ίδιος ο Α. Σαμαράς στην 20λεπτη συνομιλία, που είχε στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής το απόγευμα της Παρασκευής με τη Γερμανίδα καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ.

Στις 4 Νοεμβρίου η τρόικα επιστρέφει στην Αθήνα -οι τεχνοκράτες θα είναι εδώ από τις 29 Οκτωβρίου-, τα

μηνύματα όμως που ήδη στέλνονται από Βερολίνο και Βρυξέλλες δεν είναι ενθαρρυντικά.

Μέσα στις επόμενες σαράντα ημέρες θα κριθούν όλα. Η δικομματική κυβέρνηση δεν έχει πραγματικά περιθώρια ελιγμών, έναντι της δέσμευσής της, για μη λήψη νέων μέτρων και βρίσκεται με την πλάτη στον τοίχο. Και αυτός είναι ο πραγματικός λόγος για τον οποίο έχει επιδεινωθεί το κλίμα για τον υπουργό Οικονομικών Γ. Στουρνάρα, ιδιαιτέρως μετά τη διαρροή του υπουργείου για «στοχευμένες περικοπές» στις συντάξεις και αύξηση των ορίων ηλικίας. Ο κ. Στουρνάρας φέρεται να μην ακολουθεί, έναντι των συνομιλητών του στο Βερολίνο και τις Βρυξέλλες, τη γραμμή των Α. Σαμαρά και Ευ. Βενιζέλου. Δεν επιβεβαιώνεται, αλλά στο παρασκήνιο οι πληροφορίες περί «βελοούδινης» αποχώρησης του κ. Στουρνάρα απ' το υπουργείο Οικονομικών, ακόμα και με τη μετακίνησή του σε κάποια σημαντική διεθνή θέση, επιμένουν. Δεν είναι όμως το μέλλον του κ. Στουρνάρα το σημαντικό ζήτημα.

Για τον πρωθυπουργό αλλά και τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης δεν υπάρχουν πλέον πολλά αποθέματα. Η γραμμή διεκδίκησης στις διαπραγματεύσεις που ξεκινούν την ερχόμενη εβδομάδα και η τήρηση «κόκκινων γραμμών» είναι ο μόνος δρόμος που έχουν.

Είτε για να οδηγήσει στην επαναβεβαίωση του ρόλου τους -και μέσα στο εσωτερικό των κομμάτων τους όπου επικρατούν αναβρασμός και ρευστότητα πριν από την αμφισβήτηση- είτε για να οδηγήσει σε πρόωρες εκλογές, αν Βερολίνο και Βρυξέλλες επιμένουν στη σημερινή τους γραμμή και δεν δώσουν άλλη ευκαιρία στη δικομματική κυβέρνηση Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ.